

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsrk dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto . . . . . 12 K
Pol leta . . . . . 6 K
Četrt leta . . . . . 3 K
Mesečno . . . . . 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 117

Maribor, dne 6. oktobra 1909.

Letnik I.

Deželni zbor.

V torkovi seji je utemeljeval poslanec dr. K. Verstovšek svoj predlog v slovenskem in nemškem jeziku o uravnavi Pake v šoštanskem okraju. Opozarjal je pri tej priliki vlado na brezbriznost, ki se vrši v premogokopnih jamah v Skalah; po njegovem mnenju se ne dela postavno v premogokopu, sicer bi se ne podiral vedno bolj svet in bi ne nastajali v dolini vedno večji ribniki. Predlog se je odkazal kulturnemu odseku.

Nato je utemeljeval zopet dr. Verstovšek predlog o uravnavi Mislinje in obširno označil škodo, katero povzroči ta voda v slovenjgraškem okraju.

Poslanec Novak utemeljuje najprvo slovenski, potem nemški svoj predlog radi preložitve državne ceste v mariborskem in konjiškem okraju. Predlog se je odkazal kulturnemu odseku.

Poslanec Rožkar je poročal za odsek v občinskih zadevah o dokladah za občine Gorenjski Vrh in Gornjigrad.

Razun slovenskih poslancev so v tej seji še utemeljevali svoje predloge Wastian o železnici Maribor—Zeleni Travnik, Hoffmann-Wellenhof, Prisching, Kellersberg in Riegler o raznih zadevah.

Poslanec Ozmeč je vložil prošnjo dijaške kuhinje v Ptuj za zvišanje letnega deželnega prispevka od 800 K na 1000 K.

Poslanec Terglav je vložil prošnjo za podporo dekliške šole v Celju, za Slovensko planinsko društvo v Mozirju in za postajališče v Radečah.

Poslanec dr. Verstovšek je stavil obširni predlog za delitev deželnega šolskega sveta v dve sekciji. Tudi je vložil slovensko interpelacijo na deželnega namestnika zaradi onesnaženja Pake po tovarni za usnje v Šoštanju.

Danes govorijo med drugimi dr. Jankovič, Pišek in Terglav.

Finančni odsek.

Prva večja seja finančnega odseka je bila v torek od 4. do 7. ure zvečer. Med drugimi zadevami so se obravnavale te-le važne točke:

Posameznim društvom za varstvo otrok se ne bodo dajale podpore, pač pa osrednjemu zavodu v Gradcu, do katerega se naj obračajo vsa društva.

Nemškemu učiteljskemu društvu se je dala za

zdravilno hišo ob morju podpora 1000 K. Slovenska učiteljska zveza se seveda za take reči ne briga, ki bi ji več koristile, nego neumna gonja proti poslancem S. K. Z.

Prošnja Slovenskega planinskega društva, v Rušah se je odkazala v poročilo deželnemu odboru. Poročevalec grof Lamberg je predlagal odklonitev, ker je slovenski pisana. Dr. Verstovšek je odločno protestiral, da bi se prošnje iz takih razlogov odbijale. Dr. Korošec se je toplo potegnil za prošnjo in nazadnje se je tudi ugodilo, da deželni odbor stavi svoj predlog.

Osrednjemu odboru za varstvo kmečkih koristi se je dala podpora. Dr. Korošec in dr. Verstovšek sta se zavzela za podporo, dasi je bil proti njej zastopnik socialne demokracije in nemški tržki poslanci.

Prošnja gospodinjke šole v Teharjih se je odkazala na priporočilo dr. Korošca deželnemu odboru; tudi proti tej podpori je govoril najboljši zaveznik dr. Kukovca, socialdemokrat Resel. Vendar se je z večino dveh glasov odkazala prošnja deželnemu odboru.

Peticijski odsek.

Poslanec Meško je danes referiral v peticijskem odseku o prošnji za podporo Ane Kukovec, vdove po Mihaelu Kukovcu, občinskemu slugi v Ormožu, in o nekem drugem slučaju; oboje se je tudi sprejelo.

Poslanec Terglav je referiral o prošnji neke okoli 70 let stare učiteljske vdove, naj se ji dovoli 100 K letne podpore; prošnji se je ugodilo. Nadalje o prošnji za podporo gospođa Zupana, ki je pri lovu strupenih kač prišel ob levo roko. Na predlog poslanca Terglava se prošnjiku dovoli 100 K podpore iz deželne blagajne.

Otvoritev Društvenega doma v Šmartnem pri Velenju.

Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Šmartnem pri Velenji vabi k otvoritvi Društvenega doma, ki se vrši dne 10. oktobra ob 3/3 popoldne. Vspored bo zelo mnogovrsten: 1. blagoslovitev; 2. petje; 3. govori; 4. gledališki igri: „Krčmar pri zvitem rogu“, burka enodejanka, in „Jagode“, igro-

kaz v enem dejanju; 5. godba in raznovrstna zabava. Opozarjamo še posebej na 2. točko: petje. Pel bode namreč oddelek slavnega pevskega društva „Ljubljana“ iz Ljubljane, ki nas bode to pot prvič počastil na Stajerskem.

To je gotovo izvanredno za naše primeroma skromne razmere, da bomo imeli v svoji sredi pevce tako odličnega in umetno izvežbanega pevskega zbora, ki slovi po vsem Slovenskem, ter bo pri nas pel ne samo popoldne pri otvoritvi Društvenega doma, ampak že tudi predpoldne pri drugem opravilu. Ali vas to ne mika, da pridete ta dan v obilnem številu v našo lepo gornjo Saleško dolino? Da, pridite v obilnem številu, mili slovenski rojaki, in naslajali se boste ob umetnem in milem slovenskem petju!

Pridite in počastite nas, dragi slovenski bratje od blizu in daleč, da se med seboj spoznamo in se ob vaši bratovski ljubezni nasrkamo novih moči za vstrajni, neustrašeni boj proti verskim in narodnim nasprotnikom. Zakaj boj bijemo tudi tukaj v tem delu slovenske zemlje in nasprotnikov nam ne manjka. Schulverein s svojo šolo nam skuša ugrabit našo dečo, Südmarka mu pripravlja pot že pri nežnih otrocih s svojim šolskim vrteem, podpira nemškonaacionalne obrtnike, kupuje tudi tukaj slovensko posest in zida Deutsches Haus. Ljudstvo je sicer že zavedno, toda ne po vsem in ne v tolikor, kolikor bi bilo želeli, da se s popolnim uspehom in vstrajno ustavljamo tujemu navalu.

Treba pa je zlasti možko mladino probuditi, čim najbolj izobraziti versko, politično, gospodarsko, treba je naše tukajšnje ljudstvo navdušiti k ljubezni do rodnih bratov in do slovenske zemlje, treba mu je pokazati novih virov do gospodarske samostojnosti in blagostanja, voditi ga kviško k svetim vzorom, navajati ga k varčnosti, trznosti!

In da to čim lažje dosežemo, v ta namen nam bo služil novi Društveni dom kot šola, središče in zbirališče. To upamo in zato se veselimo novega doma, četudi je skromen in mu še manjka mnogo do njegove dovršitve. Pa vendar nas je v naših razmerah tudi ta skromna stavba stala mnogo žrtev in brez pomoči blagih ljubotnikov, domačih in tujih, katerih se bomo ta dan spominjali, bila bi sploh nemogoča. Mnogo še bo treba žrtvovati, ker stroški še niso pokriti. Pri tem pa se zanašamo na požrtvovalnost domačinov in tujih rojakov tudi v bodoče.

PODLISTEK.

Bledi mesec.

(Hrvatski spisal A. Šenoa.)
(Konec.)

V tem je zaorilo iz druge zaprte sobe tenko žensko grlo, in to hrvatski:

— Bledi mesec . . . .

— Bledi mesec? Kaj vruga? — Hrvatica? — plane Jurij kvišku.

Iz druge sobe se je čulo, kako je roka zopet navila uro sviralke. Ura zopet zasvira, Jurij zopet zažvižga, hrvatski glas zopet poje in tako dva — tri — štiri — petkrat.

Jurij je hotel pogledat skozi ključavnico. Ali na drugi strani je stala omara. Končno se je ohrabril in vprašal:

— Oprostite, lepa rojakinja, koliko je pa sedaj ura?

— Pet, gospod rojak!, se je odzval z druge strani mil glasek.

Jurij je hotel svoj razgovor nadaljevati, ali tam je vsopil nekdo v sobo, po glasu stara žena, in pozval mladenko, da naj pripravi vse stvari za na pot.

Jurij je pohitel na ulico, da bi videl na oknu svoja rojakinjo. Ostro je gledal na okno; žaluzije se polahno odpro, prikaže se bela ročica, a sedaj se pa pojavi na oglu ulice — naš Vendelin Venčiček!

Oj, ubogi Jurij! Oj, že zopet beži!

Drugi dan je že zopet zarano prišel Jurij k Milanu.

— Milan! Za Boga, povej mi, kdo je tvoja gospodinja, ima-li hčerko? Povej mi!

— Uprav pred dvema urama se je odpeljala na kmete!, je odvrnil Milan.

— Oh, to je zopet neumnost. Ne veš, kako se zove? Mlada Hrvatica je.

— Vidiš, tega nisem vedel. Ni mi znano, kako se zove —

— A ti stanuješ tu že dva meseca!

— E, staro sem videl, mlade pa še ne.

— Oh, neumnost na neumnost!, zakriči Jurij ter se lopne v roko po čelo.

— Pa kaj za to?, odvrne Milan čisto hladnokrvno.

Krojaška nadloga ni več mučila Jurija. Nekaj novcev ga je pomirilo.

Nekega jutra potrka zopet nekdo na vrata Jurija. Mladi doktor je že mislil, da je to zopet kak upnik; kar stopi v sobo njegov stari oče.

Objela in poljubila sta se an starac je prišel govoriti:

— Jurij, popelji me k Milici. Zda! sen jaz njen varuh.

— Dragi oče — je zacepetal mladi doktor.

— Ti nisi bil pri nji? Nesrečno dete! To se mi je zdelo. Hajdiva! Zda! moraš, ona je v vasi Dornbach.

Oba sta se odpeljala z izvoščekom v Dornbach. Stara teta ju je sprejela na letovišču. Milice ni bilo, šla se je bila izprehajati v park.

Jurij ni vedel, kaj naj odgovori na kopo tetinih vprašanj; a še bolj ga je spravila v zadrego ura sviralke, ki je jela svirati: „Bledi mesec! In tetka je poslala po Milko.

Črez trenutek se je razlegnil na dvorišču zvonček glas in v sobo je stopila Milica — ona lepa plavalaska z zagrebške postaje, ona Milanova sosedica, in smehljaše se. Je vzkliknila:

— A, dragi stric! A, dragi gospod Jurij! O,

da, poznam vas že dolgo po fotografiji, iz zagrebške postaje in po „bledem mesecu!“

— Da, da, po bledem mesecu“, je dejal Jurij zmeden.

Ko sta pozneje Jurij in Milka, mož in žena, pod tihi večer gledala srebrnojasno mesečino, je čisto rekla mlada gospa:

— Glej, to je bledi mesec!

— Ali zdaj mu nimam ničesar več požiti!, je dostavil Jurij in poljubil svojo ženko.

Moderni čudotvorec.

Kulturna slika.

Naposled vendar!

Napočil je dan, ki sem ga željno pričakoval že izza prvih časov, čakar slonim na prsni almae matris ter črnam iz nje moderno učenost. V akademičnih prepričih s svojimi tovariši sem nekoč mimogrede omenil čudežev. S prezirnim in pomilovalnim smehlajem se me zavrnili starši tovariši, češ, da korenito izpremenim svoje naziranje o čudežih, ker čudeže delajo dandanes spretni zdravniki, ki se pa ne čutijo božjih poslancev in sploh ne marajo imeti nikakega stika z verskimi sanjarijami. Seveda nisem verjel tovarišem, kar so mi širokoustno obetali, da namreč dela znani profesor na kliniki čudeže, že radi tega ne, ker niso sami verjeli, da so čudeži sploh mogoči.

Sporna točka med nami je čakala dolgo časa rešitve, ker se profesorju ni ljubilo delati čudežev, dasi je nebroj bolnikov iskalo pri njem pomoči.

Oni dan pa je zašumelo med akademičnimi družavljeni kakor v panju, kadar se bučeles vznemirijo. Vse je govorilo o novici, da napravi profesor M., učenee slavnega Charcota, v svojem predavanju o živčnih boleznih čudež, pravi pravcati čudež!

Društveni dom stoji, in sicer na krasnem prostoru v Smartnem, čisto blizu cerkve, 10 minut od Velenja, krog in krog obdan z vrto, da so ga veseli vsi dobromisleči.

Pridite torej dne 10. oktobra v Smartno pri Velenju, da se skupaj veselimo! Zlasti vabimo razna društva, da nas počaste korporativno, odseke Orla in sploh vse naše somišljenke vseh stanov.

Železnica Rogatec—Brežice—Rudolfovo.

Dne 2. t. m. se je vršil v Brežicah dobro obiskan zaupni sestanek interesentov iz vseh krajev ob projektirani progi, od Rogateca do Rudolfovega. Od vseh strani, celo od članov že obstoječega odbora se je ožigosalo nedelavnost breškega odbora, njih samopašnost in kaprice na neizvedljive, ali pa vsaj z neizmerno visokimi stroški izvršljive projekte, diktirane od Kirchturmpolitike breških nemštutarjev.

Predsedoval je gospod ravnatelj A. Levek, podpredsednik gospod dež. glav. namestnik dr. Jančič. Poročal je poslanec dr. Benkovič.

Izvolil se je nov odbor, sestojec iz interesentov ob celi progi ter vseh poslancev, ki zastopajo interesirane kraje! V odbor vstopiti je obljubilo tudi več članov dosedanjega odbora.

Zlasti se je ventiliralo vprašanje, ali ne kaže projektirati progo Videm(Krško)-ob cerkljanskem hribu-Kostanjevica-Rudolfovo, na progi južne železnice Videm-Brežice pa dobiti pravico peage-prometa za projektirano železnico Videm-Brežice-Rogatec (Mestinjce), tako da bi bil Videm (Krško) nekaka Koplstation prog Videm-Rudolfovo in Videm-Brežice-Rogatec.

Sprožilo se je še več variant, katere naj novi odbor uvažuje, posebno Mestinjce-Podčetrtek, Buče-Kozje-Podsredla-St. Peter itd.

Sklenilo se je, z vso silo delati na to, da se čim preje vrši revizija trase na podlagi enega ali drugega projekta, na katerega se bo odbor v bodoči skupni seji v Krškem zjedini; morda se deloma uporabi že izgotovljeni generalni projekt gospoda inženjera Daubachyja. Koncesijo za predela bodo zaprosili gospod dr. Barle, dr. Benkovič, župan Ogorevc iz Rudolfovega in dr. Hočevar. V ožji odbor so se izvolili koncesionarji ter gospod Fr. Lipelj, veletržec v Brežicah.

Dne 10. t. m., popoldne ob 3. uri se vrše večja javna zborovanja interesentov v Kozjem pri gospodu Pirhu, v Brežicah v Narodnem domu, v Rogatecu in v Krškem, da se pred občinstvom vzbudi več zanimanja za to nujno železniško zadevo.

Novi odbor se bode pogajal s tvrdko E. Czezowiczka in sin, oziroma s snujočo se Bau- und Projektierungsgesellschaft m. b. H. na Dunaju radi nabave že obstoječega generalnega projekta Daubachyja ali pa nabave novega projekta. Namerava se čim preje dati izvršiti saj revizijo trase.

Vsa dosedanja pripravljala dela je izvršil poslanec dr. Benkovič.

Končno omenimo, da breški odbor namerava železnico izpeljati tako, da bi bil novi kolodvor v

Nenavadno mnogo se nas je zbralo v dvorani za predavanje. Vsem je bilo že na nemirnem in hlastnem kretanju znati, da jih polje v notranjščini nestrpnost in zvedavost; med znanci so se vneli živahni prepri o čudežih in znanstvena razmotrivanja o njih. Jaz sem mirno ždel in opazoval to vrenje.

Nakrat se je hrup polegel, profesor je vstopil. Visoka, lepo rasla postava, visoko čelo, velike, žive oči, mogočna, s srebrnimi nitmi prepletana brada. Hoja mu je bila ponosna, nastop samosvesten. Za njim je pricapljalno sključeno ženišce.

Oči so mu zažarele, na licih mu zaigra zadovoljen nasmeh, ko je pregledal natlačeno dvorano. Ženišce je posadil na stol in pričel s krepkim, skoraj zapovedovalnim, a vendar prijetnim glasom:

„Danes se mi je ponudila ugodna prilika, da vas, gospodje, seznanim z malo znanim pojavom, ki pa igra celo v našem prosvetljenem veku veliko ulogo. Ta pojav so čudeži. Predno kaj izpregovorim o tem zanimivem predmetu, dovolite, da vam najprej pokažem tak pojav, ki ga ljudski jezik imenuje čudež.“

Poglejte to ženo! Vsa njena zunanost vam pričča, da je reva že dosti trpkega prestala v življenju. Bolečine so dobile na nje velem obrazu stalen, neizbrisni izraz. Kakor nam sama pripoveduje, trpi že od svojega 20. leta do zdaj, do 43. leta. Ne samo glavobol in bolečine po drobju, ampak tudi hudi krči po udih in pa ohromitve se vrste druga za drugo. Komaj prestane to nadlogo, že nastopi druga. V zadnjem času pa se je to stanje prav posebno poslabšalo. Pred tremi tedni je izgubila kar nenadoma glas, njen govor je od takrat komaj umljivo šepetanje. Kadarkoli se loti glasno govorniti, zajecelja dva, tri glasove, beseda ji zastane, a hkrati jo zlomi krč po vsem životu in po vseh udih.

„Ni-li tako?“ obrnil se je profesor sočutno k bolnici.

Ta pa je plašno zrla vanj in mehanično prikimala.

„Vstanite!“ zaukazal ji je profesor. „Ali me razumete, kar vam pravim?“

(Konec prihodnj.)

Brežicah v bližini sedanjega kolodvora južne železnice pri takozvani Hrasnici (kjer imajo razna zemljišča Kupan Falentini, oziroma njegovi sorodniki); smer nove železnice naj bi tedaj bila navpično na progo južne železnice (!), katero bi presekal na dolgem mostu, oziroma nasipu; s kolodvora pri omejeni Hrasnici pa naj bi šla železnica čez okrajno cesto Brežice-Dobova, dalje ob sejmišču, po sedanji občinski cesti pred gostilno Kolenc na novi savski most, ki bi se moral primerno močnejši napraviti in urediti za skupni promet vozov in železnice. Takoj na desnem bregu Save pa naj bi železnica zavila z mosta proti Krški vasi na dober km dolgem vijaduktu in najmanj tako dolgem in visokem nasipu čez široko inundacijsko ozemlje med Savo in Krko.

Po Daubachyjevem načrtu pa bi se železnica stekala na obstoječi breški kolodvor in bi Savo prekoračila pri Mrivicah na 130 m dolgem mostu.

Razsodba v veleizdajniškem procesu.

Včeraj zjutraj ob osmih se je izrekla razsodba zoper Srbe, obtožene veleizdaje. Oblast je odredila velike varnostne priprave. Ki proglašenu obsodbe so pustili samo one obtožence, kateri se smeli pristostovati sodniški razpravi, a še te so pred vstopom v dvorano natančno preiskali.

K obtožencem v ponedeljek ni smel nihče. Senat se je bal, da se izvrše grožnje, da bodo pri razsodbi pokale bombe. V dvorani je bilo vse polno policajev in detektivov. V Zagrebu je vse polno orožnikov iz cele dežele.

Že v najbolj zgodnjih urah je bil naval občinstva velikansk. V bližnjih ulicah je stalo na tisoče občinstva. Ko so se okoli 7. ure pripeljali zagovorniki, je prišlo do demonstracij. Obtoženci so se branili priti k proglašitvi obsodbe. Predsednik je še enkrat poslal po nje s pripombo, da bo sicer razsodba proglašena v njihovi odsotnosti. Obtoženci so poziv predsednikov odklonili in niso prišli k razsodbi. Senat je odklonil mnogo predlogov državnega pravdnika. Državni pravdnik je predlagal pet smrtnih obsodb, izrečena pa ni bila nobena smrtna obsodba. Obsojenih je bilo 31, oproščenih pa 22. Obsodba se glasi:

Adam in Valerijan Pribičević — vsak 12 let težke ječe.

Pero Bekič — 8 let težke ječe.

Joco Oreščanin, Peter Petrovič, Mojo Ervačanin — 7 let težke ječe.

Miloš Boroević, Simo Zivkovič ml., Tanazije Oblakovič, Gjurjo Erak, Aleksander Gjurič, Stevo Kalember — 6 let težke ječe.

Vaso Lukač, Gajo Zivkovič, Rade Malobabič, Gjurjo Jovanović, Nikola Rebrača, Stanko Rebrača, Gjurjo Končar, Stevo Končar, Stepan Kačar, Mile Gorič, Pavao Matjašević, Stevo Radovanović, Dmitar Ervačanin, Lazo Babič, Vaso Vukdragović, Mile Mitrič, Danilo Podunavac, Gjorgje Jagnjič, Milan Vukelič — 5 let težke ječe.

Kazen vseh obsojencev znaša 184 let in to do morali plačati tudi stroške obravnave, ki stanejo 70.000 K.

Ko je sodni svetnik Pavešič prečital razloge obsodbe, je izjavil dr. Hinkovič v imenu vseh zagovornikov, da priglašja proti obsodbi priziv in zahteva, da se vsi oproščeni takoj izpuste iz zapor.

Državni pravdnik je vložil priziv samo proti oprostitelnemu delu razsodbe.

Predsednik Tarabokija je izjavil, da bo sodišče ukrenilo najlažne sklepe v smislu obstoječih predpisov. Nato je zaključil obravnavo in izjavil, da je proces končan.

Politični pregled.

Nova pogajanja.

Vsako je pričakoval, da bo vlada razpustila ali vsaj odgodila češki deželni svet, ko so se izjavila pravna pogajanja med češkim in nemškimi poslanci. Vendar to se ni zgodilo, ampak vlada je sklenila počakati, kak bo uspeh nove pravne akcije, ki sta jo zapričela češki deželni namestnik grof Courdenhove in višji deželni maršal Lobkovic. Če se stvar posreči, se bo tretjič sklicalo sejo načelnikov deželnozbornih klubov. Vendar, kakor vse kaže, bo tudi ta nova pravna akcija brez vsakega uspeha. To sodbo izrekajo vsi češki listi brez izjeme, in to uvidevajo tudi Nemci sami. Zato že študirajo, kaj naj bi pričeli potem, če se razbije tudi ta akcija. In prišli so do prav originalne ideje. Vpelje naj se absolutizem; Absolutizem tedaj zahtevajo Nemci, ki se ponašajo z najmodernejšo krsturo, ki same sebe proslavljajo kot varuhe ustavnosti. Seveda, absolutizem je za Nemce edino sredstvo, da se uresniči njihov vsanemški program. Z absolutizmom bodo pritiskali k tlom Čehe in Slovence, dosegli bodo lex Axmann in avtonomijo Nemcev na Češkem. Absolutizem bi radi vpeljali Nemci in to le iz strahu pred Slovani in njihovimi voditelji dr. Šusteršičem, Udržalom in Stapinskijem. Čutijo, da se bliža za njihovo nadgospodarstvo v Avstriji zadnja ura in da je ohranijo, bi radi posegli po najskrajnejšem sredstvu — absolutizmu.

Laška pravna fakulteta.

Italijanski državni poslanec Conci je pismeno vprašal naučnega ministra grofa Stürgkha, kaj on misli glede ustanovitve laške pravne fakultete. Grof Stürgkh je odgovoril, da vlada vzdržuje svoje dosedanje stališče in namerava takoj, ko se bo sešel državni zbor, predložiti predlog za ustanovitev pravne fakultete z laškim učnim jezikom in ho, kolikor bo le mogoče, pospeševala rešitev tega vprašanja.

Ogrske homatije.

Zadnja Košutova avdijenca pri cesarju ni imela vspeha. Cesar je odločno izjavil, da pod vsakim pogojem zavrača imenovanje kabineta neodvisne stranke. Cesar stoji še vedno na stališču, da mora sedanja koalicija Wekerle-Košut-Andrassy tako dolgo ostati na krmilu, dokler ne izvede volilne reforme, katero se je po pogodbi zavezala izvesti. Zato cesar Wekerlove demisije še ni potrdil, pač pa je dal Košutu formalni nalog, naj deluje na to, da se koalicija vzdrži.

To se bo pa težko zgodilo. Košut sam pravi, da je to nemogoče, in sicer zato ne, ker je večina neodvisne stranke proti temu in bi se Košutu ne pokorila. Seveda pa za tem tiči vse kaj drugega. Košut in z njim vsa neodvisna stranka je prepričan, da se bo cesar moral vdati in vlado prepustiti neodvisni stranki. Cesarju Košut tega seveda ni povedal, vendar se pa zdi, da vladar položaj prav dobro pozna in seveda tudi Košuta.

Razmere v Srbiji.

Kako razorane, korumpirane so razmere v srbski upravi, nam odkriva članek v „Odjeku“, glasilu samostalnih radikalcev. Z ozirom na okrožnico, ki jo je sedanja notranji minister Jovanović poslal vsem policijskim oblastem in v kateri se graja razna nedopustnosti v policiji, piše „Odjek“ med drugim: Mnogokrat se ljudski zastopniki, katerih dolžnosti so ustavno urejene in jako resne, spozabijo tako daleč, da hočejo na račun svojega prestiža igrati vlogo eksekutivnih organov. V mnogih slučajih se hočejo do moči dotopati s tem, da si laste funkcije okrožnega načelnika in drugih uradnikov ter se pečajo z iztirjavanjem davkov, prilaščajo si pravico do razpolaganja z gozdovi krone in ne zametajo niti manjših poslov: izposlujejo občinstvu brezplačne vozne listke na železnicah. Posamezni poslanci mislijo, da imajo pravico vmešavati se v pravice eksekutive in zahtevajo od oblasti, da se ne ozirajo na zakon in pravo, marveč na njihove želje. Oblasti se nahajajo tako med klavdom in nakovalom. Minister in vlada hočejo eno, poslanec in njegovi politični pristaši pa zahtevajo drugo. Vodilni politiki imajo dolžnost, da ljudem svoje stranke zabranijo vplivanje na urade in vmešavanje v njih delokrog. Vlada upravlja, a skupščina nadzoruj in sodi. Ako poslanci z vlado niso zadovoljni, naj jo napadejo in jo opozore na nedostatke v upravi, a ne mešajo naj se neposredno v njene agende in ne zahtevajo od oblasti, da izvršujejo njih odredbe. Sicer se ne ve, kdo nosi odgovornost za kako nedopustnost: Oblasti, ki so jo izvršile, ali pa poslanci in politiki, ki so jo povzročili.

Poznavalci srbskih razmer so že davno postavili prognozo, da Srbska notranje ne bo preje ozdravila, dokler ne bo urejeno uradniško vprašanje, dokler uprava in uradništvo ne bo stalno in popolnoma neodvisno od političnih strankarskih špekulacij raznih Pašičev. Kakor vse kaže, hoče novo koalijsko ministristvo pričeti z zdravljenjem neznošnih uradniških razmer.

Napad na predsednika Tafta.

Iz New-Yorka poročajo: V Portlandu so prijeli nekega Arturja Wrighta v trenutku, ko je hotel planiti z revolverjem na predsednika Tafta, ki se je pripeljal v avtomobilu. Našli so pri njem poln žep nabojev. Policiji se je zdel sumljiv že, ko je hotel v gnuječi skriti revolver v fotografski aparat. Zapri so tudi dva druga moža, ki sta se hotela pririniti do Tafta. Tudi pri teh dveh so našli strelno orožje. Wright je izjavljal, da je hotel samo fotografirati. Kot se poroča iz New-Yorka, se je nameraval bržkone na Tafta, dobro organiziran anarhistični napad. Taft ni imel na svojih potovanjih doslej nikdar posebnega policijskega varstva. Zakaj je hotel Wright napasti Tafta, ni znano, vendar pa se sodi, da vsled tega, ker je Taft izdal stroge naredbe proti anarhistom.

Raznoterosti.

Vseslovenska Ljudska Stranka. Dne 17. oktobra ob 1/2. uri popoldne se bo vršil v ljubljani v veliki dvorani hotela Union shod zaupnikov iz vseh slovenskih pokrajin. Ustanovila se bo ob tej priliki Vseslovenska Ljudska Stranka. Na tem shodu bodo zastopani zaupniki S. L. S. na Kranjskem, naše Slovenske kmečke zveze, goriške S. L. S., zaupniki slovenskih kršćanskih Korošcev, Tržačanov in Istranov. Zaupnike S. K. Z. že sedaj opozarjamo na ta velepomemben shod in upamo, da se ga bodo udeležili v kar najobilnejšem številu.

Protibernjar Kukovec. Veliki poslanec Narodne stranke se je zelo pomalenkostil. Farška gonja mu je ena izmed najglavnejših nalog, katerim v deželnem

zboru posvečuje svoje dragocene moči. V blaženi nemščini je s pomočjo socialdemokratov proti slovenski duhovščini stavil predlog, naj se odpravi tista nadloga, katera tako strašno muči in tlačí slovensko štajersko ljudstvo, namreč bernja. Da pravi ljudski prijatelj — in liberalni advokatje so ljudski prijatelji par excellence — ne more mirno gledati te grozno občutne ljudske dače, se razume. Zato mu je njegovo sedaj še koncipientsko in kmalu advokatsko srce stisnilo pero v roke, da je vložil imenovani ljudomili predlog. Upamo, da ga bo isto ljudomilo srce nagnilo, da bo stavil predlog tudi proti neki drugi veliko hujši dači našega ljudstva, proti liberalnadvokatskim in notarskim ekspenzarom. In ko bo kot edini govornik Narodne stranke v Gradcu povzdignil svoj glas v utemeljevanje svojega predloga, mu svetujemo, naj ne pozabi povedati, da je tudi on nekaj v svoji mladosti živel od bernjskega denarja. Saj je celo vrsto let v mariborskem dijaškem semenišču živel od duhovniškega denarja, med katerim je bilo tudi dokaj bernjskega izkupička. Kot dečku, ki ni imel sredstev, da bi študiral, mu je bernja prišla na pomoč in podporo, kot poslanec pa rentalci proti bernji. Značajnost naj živi!

Dr. Kukovec in mežnarji. Ljudski prijatelj Kukovec je izvolil pogledati tudi na mežnarje. Pa ni bil v tako veseljem in prijaznem razpoloženju, kot takrat, ko je stopil v cerkev, poročiti bogato nevesto, in je morda iz njegove roke v mežnarjevo padlo celo kako darilo. Sedaj se je njegovo majhno oko ozrlo na mežnarja pri tej priitiki, ko hodi, ali pa druge pošilja od hiše do hiše, da nabirajo darove v ojačenje njegovega gmotnega položaja. In ta pogled je tako razkačil rahločutnega in višje noblese vajenega poslanca Narodne stranke, da je v Gradcu celo štajersko ježelo mobiliziral zoper naše mežnarje. Ubogi mežnarji! Plačo imajo že itak navadno tako malo, da komaj živijo od nje, in sedaj naj pa gre še visoka gospoda v Gradcu v boj zoper nje! (Toda mi vemo, da imajo naši mežnarji toliko korajžje in vztrajnosti, da bodo premagali Kukovca in vse tiste, ki so za njegov predlog. Kukovec in mežnarji — zanimiv dvoboj!

Dež. urad občega pokojninskega zavoda v Gradcu. Pri tem uradu so nastale prav nestrpne razmere. Lasi so v začetku kazali še dobro voljo biti pravični nasproti slovenskim zavarovancem, so začeli v zadnjem času na paravnost nečuvni način žaliti vse, kar je slovenskega. Temu krivi so pa Slovenci sami, kateri se ne morejo otresti svojega starega narodnega greha in kateri vedno občujejo s tem uradom v blaženi nemščini. Mi poznamo več slučajev, v katerih je bilo prejšnje poslovanje slovensko, toda v rekurzu so se najuglednejši delodajalci poslužili nemščine. Toda ne samo posamezniki, ampak tudi občine in župni uradi, zlasti pa liberalna podjetja in liberalni veletržci slovenski občujejo z uradom izključno v nemškem jeziku. Potem se nikakor ni čuditi, če trdi urad, da sploh ni potreba slovenskih uradnikov pri tem zavodu. Mi imamo zbrana imena vseh dotičnih narodnih grešnikov, katera bodemo, če se ne poboljšajo, gotovo navedli. Opozarjamo ponovno vse merodajne kregje, da vračajo na urad vse nemške tiskovine in vse nemške dopise.

Vnebovpijoče šolske krivice. Na okoljski ljudski šoli v Celju sta že zopet zaprta dva razreda. In zakaj? V mišjih luknjah te šole ni prostora za vzporednice. Zato sta bili dve vzporednici v privatni hiši. V tej hiši, ki je za šolo itak tudi nesposobna, je neka ženska dobita grižo; in radi te griže sta zaprta dva razreda! Ko bi vlada dovolila zidati novo šolsko poslopje, za katerega je občina že stavbišče kupila, bi kaj takega ne bilo mogoče. Krivica, ki se godi v tem slučaju Slovencem od strani vlade, presega že vse meje. Drugje vlada občine sili, da morajo zidati nepotrebne šole. Tu pa okoliška občina hoče zidati novo šolo, pa vlada zavlačuje zidanje, da s tem spravi več otrok v nemške šole. Celjska okoliška šola bo morala priti na dnevni red, preko kojega ne sme iti nobena vlada več. Potrpežljivosti je dovolj. Slovenski stariši hočejo nuditi svoji deci šolsko izobrazbo, pa jo vlada onemogočuje. Ali ni to vnebovpijoča krivica?!

Slovenec na Štajerskem je veliko več, kakor se navadno misli. Slovenska Štajerska ima toliko prebivalcev kakor cela Kranjska. Kranjska dežela šteje namreč okoli 516.000 prebivalcev. Na Štajerskem pa šteje lavantinska, to je spodnještajerska škofija 521.896 katoličanov. V številu 516.000 so seveda vštet tudi kranjski Nemci, kakor so med 521.896 spodnještajerskimi katoličani tudi Nemci. Rečimo, da je na Spodnještajerskem več Nemcev kakor na Kranjskem, v resnici je namreč na Štajerskem le več nemškutarjev, ki bi pri drugih političnih razmerah bili Slovenci, potem še pridejo na Štajerskem v poštev Slovenci v graški škofiji, na mejah lavantinske škofije. Če še končno vštete tudi Slovence v Gradcu, ter slovenske delavce v Ljubnem, tedaj iz tega sledi, da je na Štajerskem toliko Slovencev kot na Kranjskem. Če pomislimo na te številke in na pravice slovenskega jezika v kranjskem deželnem zboru, potem se lahko zavedamo, kaka krivica se godi slovensčini v štajerskem deželnem zboru. Zato pa prvi slovenski govoreči deželni poslanci na krov, večnemščinar pa v koš!

Grofica Hohenberg postala vojvodinja. Ko se je prestolonaslednik Franc Ferdinand poročil z grofico Hohenberg, je tej cesar podelil knežji na-

slov. Včeraj jo je pa povzdignil v vojvodski stan in sme nositi naslov „Visokost.“

Šolske vesti. Štajerski deželni šolski svet je potrdil ustanovitev zasebne dekliške meščanske šole v Radgoni ter zasebnega nemškega otroškega vrta v Rogatecu-Slatini. — Nadučiteljem sta imenovana: Ivan Zolnir pri Veliki Nedelji in Aleksander Alt v St. Janžu pri Spodnjem Dravogradu. — Definitivni so postali: Albin Jerin v Podčetrtku, Julija Fister v Smartnu na Paki, Elizabeta Matko pri Sv. Frančišku Ksaveriju, Ferdinand Kokot v Pišecah, Amalija Pušenjak v St. Jerneju pri Konjicah, Josipina Stegenšek v Spitaliču, Silvija Babič v Stranicah in Frančiška Podlesnik v Dobju. — Glede službenih doklad se je v dveh slučajih razsodilo, da se bo glede zunanjih učiteljev, ki stopijo v štajersko šolsko službo, ravnalo po štajerskem šolskem zakonu.

Zarubljeno kolo se je v soboto le vrnilo od marnberškega sodišča lastniku nadučitelju Hrenu na Muti. Za to pot je rabilo celih 14 dni, predno se je sodnik Gränitz odločil, da ga vrne, četudi so mu višje inštanice dovolj jasno povedale, da ga je zarubil nepostavno. Za drugi pogrešek se še ne ve, le zvonec se pogreša pri njem. Kje je neki ostal? Čudno je vendar, da še pri sodnji shranjene stvari niso varne. Ali se s slovenskimi stvarmi prav tako grdo postopa kakor s slovenskim jezikom? Zvonec se bode vsekako tudi zahteval. Kjer je krava, mora biti tudi tele.

Štajersko.

St. Ilj v Slov. gor. Društveni dom bo še ta mesec pod streho. Stavba bo enonadstropna, 21 m dolga in 13 m široka. — Kakor hitro bo dom dograjen, se bo ustanovil telovadni odsek Orel, kot protiutež proti Turnvereinu. — Martinovo veselico z zanimivim vsprejdom priredi dne 14. novembra naše bralno društvo.

Remšnik. Pretečeno soboto sta se igrala 16-letni Jernej Praznik in neki drugi iz Remšnika z nabasano puško. Začni je tri korake od Praznika oddaljen v šali pomeril z puško na Praznika, a pri tem se je puška sprožila in strel je Praznika zadel v levo roko ter ga nevarno ranil. Prepeljali so ga v bolnišnico v Maribor.

Sv. Lenart v Slov. gor. Zvedeli smo, da pride dne 10. oktobra k otvoritvi nemške šole tuč: župnik in znani nemški pesnik Kernstock. Tisti Kernstock, ob čigar prihodu v Maribor so po celem mestu pšapolale frankfurtarice, tisti pesnik, ki je pel: Lieber rauchgeschwärtze Trimmer, als ein winzliches Maribor!, bo torej tudi soodrešenik senjenartskega nemštva. Bog ve, če res pride in vidi naš krasen kraj, ne vem, če ga ne bo poželelo njegovo nemško srce in bo o njem slično zapel, kakor zgoraj. Mogoče, da zato postane naš častni občan! Pa zakaj se ga je povabilo? Zato ker je navdušen Nemeč? A, kaj še! Saj gospodje od Schulvereina, Südmarke itd. na nemštvo katoliških duhovnikov nič ne dajo, naj bodo še tako zagrizeni Nemci; njim je pravi Nemeč samo lutrovski pastor. Se ga je li povabilo zato, ker je nemški pesnik? Bah! Naši tajemani bi bili veseli, če bi znali v prozi dobro nemško, ne da bi se poleg navduševali še za pesnike; še prav ne vejo, kaj je nemška pesen. (Pardon! Edino hajlati res znajo v vseh skalah; wähtarea jim najbrž tudi že gre, ali pa vsaj do nedelje se je bode naučili in kot slavnostna pesem pa se bo menda pela kaka: „Die Wacht an der Globovnica.“) V mladosti so peči slovenske pesmi — saj se vsi poštenih slovenskih starišev sinovi — sedaj pa nimajo časa misliti na nemške pesnike. Treba je hitro šole zidati in pa Vereins-rechte lutrisches Bethaus, kakor se čuje in kakor zunanja oblika kaže. To je sedaj njihova pezijja, vse drugo jim je — put! Zakaj sic ga torej povabili? No zato, ker je katoliški duhovnik. Glejte, glejte, torej pa še vendar niso tako hudotni ti naši purgarji, če še na duhovnike nekaj držijo. C, nikar se ne motite! Ni vse zlato, kar se sveči! Pač poznajo naše verno, dobro ljudstvo in vejo, koliko da ono ceni duhovnike, vejo pa tudi in čutijo, da to ljudstvo z nič prav veliko zaupljivostjo ne zasleduje njihov zidanja. Da bi se torej ljudstvo premotilo, češ, saj so še duhovniki bili pri otvoritvi, že ne more biti nič hudega ta šola, in da bi se kolikor mogoče otrok nalovilo na ta način, za to kličejo nemškega duhovnika! Seveda so očetje te ideje Malik, Wastian — sami prijatelji duhovnikov — in pa Mariboržani, ki pa bodo seboj pripeljali tudi pastora Mahnerta in ta bo glavna oseba, Kernstock bo samo za štafažo, samo pesek v oči našemu ljudstvu. Pa ne, nemški izveličarji: Skrbimo in bomo skrbeli, da ljudstvo izve, kdo ste in kaj da nameravate. Sv. Lenart je bil slovenski in ostane slovenski, magari če Kernstocka tudi prišli na steno nastakate kakor sv. Florijana. Heil!

Pobegnil. Nek mladi mož, ki je, sodeč po govorjenju, doma iz Saškega, je prišel na Prgarsko in se tam prav dobro imel. Dne 2. t. m. je pa izginil, ne da bi poravnal, kar je zajedel in zapil, na ukradenem kolesu v smeri proti Mariboru.

Društvo za tujski promet v Rajhenburgu priredi v nedeljo dne 17. t. m. vinsko trgatv z bogatim sporedom v restavraciji Unschuid. Ker so vse prireditve tega društva, kakor planinski ples itd. izborno uspele, je pričakovati obilne udeležbe! Sedna društva se prosijo, da se pri svojih prireditvah ozirajo na to!

Slov. Bistrica. V nedeljo dne 3. t. m. je snail 17letni želarski sin Kašper Stoper iz Ritoznoja neko staro puško, ki je bila nabasana, cesar pa Stoper ni vedel. Naenkrat se mu je puška sprožila in strel ga je zadel v levo roko in ga težko ranil. Ranjenca so še isti dan prepeljali v bolnišnico.

Slov. Bistrica. Komorno-godbeni večer priredi naša Čitalnica v nedeljo, dne 10. oktobra 1909, v veliki dvorani hotela „Avstrija“. Sodelujejo gai. Lj. Schreinerjeva in Olga Serajnikova ter gg. Dom. in Fr. Serajnik. Vstopnina 1 K za osebo, 2 K za obitelj. Začetek točno ob 5. uri popoldne. NB. Prebitek je namenjen otrokom okoliške šole v Slov. Bistrici. — Vzpored: 1. Weber: Trio za glavir, gosli in cello. 2. Gotterman: Romanca za cello in klavir. 3. Petje: a) K. Koranski: „Uvenuloj ruži!“ b) Benjamin Ipavic: „Ciganka Marija“. 4. Ant. Dvořak: Valček za klavir. 5. Spohr: Koncert za gosli in klavir. 6. Bellini: Trio za klavir, gosli in cello.

Pripomba: Brzovlak iz Maribora stoji v Slov. Bistrici ob 3. uri 6 min. popoldne; iz Celja ob 2. uri 19 min. popoldne; zvečer vozi v Maribor ob 9. uri 47 min., v Celje ob 8. uri 23 minut. Lokalna železnica ima k vsem vlakom zvezo.

Ze zopet liberalni shod dijakov v Celju! — Zbrali so se dne 3. oktobra v Skalni kleti, da si dajo v svoja nedolžna idealna srca vcepljati strup brezverstva. Odločno opozarjamo pristojno oblast, da zabrani take sestanke. Dijakom bi sicer privoščili pošteno razvedrilo; pa da se zbirajo v take namene, za to ne najdemo potrebe.

Gomilsko. Za nizkoten napad v „Nar. Listu“ šte. 43 bodi izrečena dobroznanemu mi obrekovalcu prav topla hvala! Vse to bom že znal lepo v lasten prid obrniti; kajti: kakor posodiš, tako ti bom vrnil, ter: čez sedem let vse prav pride, kakor si sam prerokoval. A tebi, smeli fante, se že vrača sedaj; da bi le ti vedel, kako že smrdiš!? Povem ti pa, da si nesramen lažnjivec ter da za vso to tvojo podlostjo tiči le gola zavist in pustolovstvo! Vse one čedne priimke pa obdrži lejo zase, zakaj le tvoja last so. Jaz pa ostanem kljub tvojemu jokanju še vedno in še bolj „ta fejš Maks“ med poštenim ljudstvom, med tem ko se blatiš ti sam! Pomni pa le, šla na tvoje morebitne nadaljne podlosti ne bom več na tem mestu odgovarjal, daj si mi ne manjka pralnega ekstrakta!

Videm ob Savi. Dekliški Marijin shod v Dolenji vasi v župniji Videm se vrši v nedeljo dne 10. oktobra. Ob 11. uri dohod mladenk v procesijah, nato pridiga in sv. maša. Po sv. opravilu zborovanje pod kozolcem gospoda Pavla Arnšeka v Dolenji vasi. Po zborovanju slovesne večernice in pridiga in potem odhod v procesijah. Ta dekliški shod bo prvi na Posavju.

Koroško.

Celovec. Občinski ubožec v Langstegu, 83 letni Jožef Wachte, brom in pohabljen stavec, ki se samo z bergljami za silo premika, je početkom junija na sramoten način zlorabil 6letno dekletce in se je potem s silo (!) zoperstavil orožnikom. Sedaj je zadeva pred celovško poroto, a zdravniki preiskujejo zatožence, ker dvomijo o njegovi normalnosti.

Celovec. Na čuden način se je ponesrečil neki mesar v celovski klavnici. Eno leto je že namreč v klavnici čičej, da se govedu, ki ga hočejo usmrtiti, pritrudi na čelo patrona, po kateri udari mesar, da eksplodira in požene projektil živini v možgane. Takrat je pa mesar zgrešil zapalno iglo in patrona je zletela na tla, kjer je eksplodirala, zopet odskočila in ranila na plečetu drugega mesarja.

Kranjsko.

Slomškova zveza. Ponedeljek popoldne se je ustanovila v Kranju podružnica Slomškove zveze za kranjski in radovljiški okraj. Zborovanje se je vršilo v dvorani Ljudskega doma. Ta ustanovitev podružnice v najlepšem delu Gorenjske kaže dovolj jasno, kako velikega in važnega pomena da je ravno Slomškova zveza pri krščanski vzgoji mladine. Starišem šoloobveznih otrok v zgoraj omenjenih krajih se torej ni treba več tako bati, da bi se podučevala njih žleca po liberalnih in brezverskih učiteljih, ker se vrste krščansko mislečih učiteljev in učiteljic vedno večajo. Slovenski učitelji in učiteljice, le vsi pod prapor Slomškove zveze. Prazna, puhla in frazarška liberalna stranka, ki nima nikakih življenjskih vzorov, vas vabi in kliče v svoje okrilje, ali ne verujite brezvercem, ker sovražniki se bliža v ovčji obleki.

Primorsko.

Zmaga na Goriškem.

Iz Gorice smo prejeli sledeče telefonično poročilo: Volilni rezultati v vseh, razen 6 občin naznanjajo sledeči izid: Fon 10.762, Manfreda 10758, dr. Franko 8779, Križnič 8795 glasov. Ker ima v onih 6 občinah, iz katerih volilni rezultati še niso znani, S. L. S. gotovo večino, zato je že zdaj gotova zmaga kandidatov S. L. S. z 2000 glasovi večine. — V Furlaniji so pri ožjih volitvah zmagali laški kršč. socialci z 1025 glasovi večine.

Volitve na Goriškem. Za kmečko skupino, ki voli v nedeljo, dne 10. t. m., je postavila S. L. S. sledeče kandidate: Za Tolminsko: Dr. Gregorčič, državni poslanec v Gorici; Anton Kosmač, župan v Cerknem. Za Goriško: Fran Berbuč, profesor v Gorici; Mihael Marinič, posestnik v Podsenici; Mihael Zega, posestnik v Kanalu. Za Sežansko: Dr. Henri Štepanič, sodni svetnik v Gorici; Franc Zlobec, posestnik v Ponikvah pri Avberu.

MA LA NAZNANILA

ki se prejema po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Zanesljiva in pridna natakarica se sprejme — če mogoče — na račun v dobro idoči gostilni Franca Seršena v Ljutomeru. Istotako se sprejme učenc iz poštene hiše, s potrebno šolsko izobrazbo v trgovino mešanega blaga. 207

Pozor Slovenci!

Izdelujem obleke vsake vrste iz garantirano pristnega domačega in tujeja sukna po najnižji ceni. Postrežba točna in solidna. Franjo Pakj, krojač, Dol pri Planini.

Naznanjam, da sem otvoril vino-toč brez ulico in da točim vino domačega pridelka po najnižji ceni. Za obilen obisk se priporoča Pakj Jožef, veleposestnik, Dol pri Planini. 153

Hiša

Hiša v Celju, leta 1904 zidana, enonadstropna, ki nese letno do dve tisoč K, v kateri je bila leta 1905 upeljana mešana tršovina, pripravna za gostino s kletmi, dvoriščem, zelenjadnim vrtom in vsem potrebnim oskrbljena, se pod lahkimi plačilnimi pogoji takoj prda. Več pove Dolene, Celje, Poljska ulica 8.

Orgle.

Radi naprave novih orgelj v župnijski cerkvi v Cirkovcih se stare orgle z 10 registri ceno prodajo. Tozadevna vprašanja naj se naslavljajo na Josip Brandl, izdelovatelj orgelj v Mariboru. 1-2

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92 465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5 % do 5 1/2 % brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

Cerkveni slikar Peter Marković akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, božjih grobov, altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; popravlja umetniško stare umetne slike. Sprejema vsa večja dela: slikanje cerkvâ v različnih slogih, cele notranje poprave cerkvâ (v tem slučaju poskrbi in posreduje vse druge umetnike in rokodelce). Cene po dogovoru in brez vse konkurence. 23

Slovenci! Podpirajte svoje somišljenike!

Edina narodna steklarska trgovina Fran Strapi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za podobne. Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in pri-vatnih stavbah. 2

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debele. Na drobne.

Hotel

Pri belem volu v Celju

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujece 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago: : : 51

se priporoča za obilni obisk. :

Restavracija Narodni dom v Mariboru.

Izborna kuhinja, izvrstna vina kakor: haloško, ljutomersko, dr. Thurnejev muškatelec, mozlec, vinarec, bizelčan, konjičan itd. Pivo iz budjeviške češke pivovarne. Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni. Sebe za tujece.

Za obilni obisk se priporoča 37

Lojzika Leon.

Izdelovatelj cerkvenega orodja in posode Karol Tratnik, Maribor

Župnijska ulica št. 3.

se priporoča prečastiti duhovščini za naročila različnih moštranc, kelihov, ciborijev, lestencev, svečnikov, križov, itd. Staro cerkveno orodje popravljam pozlatim in posebrim v ognju. Mnogo priznalnih pisem na razpolago.

Svoji k svojim. 38 Svoji k svojim!

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasino-gasse štev. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča : : dela : : 53

Postrežba točna! : : : : Cene nizke!

Olje od motorja oddaje 100 kg. po 25 K. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Svoji k svojim!

Urar, očalar in zlatar

Franjo Bureš

Maribor

Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in jasnim glasom iz najboljših tovarn.

10 Priznana najboljša igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Nikdar

vas ne bo grevalo, ako se enkrat prepričate o velikan-ski zalogi in čudovito nizkih cenah v veletrgovski hiši R. Stermecki, Celje.

Vzorci proti vrnitvi in pošiljatve čez K 20.— franko. Posebno ugodno se kupi „Haras“ volna v vseh baryah kg. K 6.— in „Imperial“ čista volna kg. K 7.80.

Brzjavi: „Kamnoseška in-dustrijska zadruga Celje“. Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba Brzjavi: „Kamnoseška in-dustrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamno-seško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška : : obrt s strojnim obratom. : :

Izvrševanje vseh stavbenih del: kakor stopnic, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različnih kamenov in cementa. : :

Specialna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih kamnov itd. : :

Brušenje, puliranje in struganje kamena s stroji. : :

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih rodbinskih grobišč (rakev). : :

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom. : :

Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah. : : Popravljanje spomenikov, udela-vanje napisov v iste. : :